

HE 185/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi jalometallituotteista annettua lakia.

Esityksen mukaan lakiin tehtäisiin muutoksia, jotka koskevat muun muassa määritelmiä, jalometallituotteille asetettuja vaatimuksia ja valvontaviranomaisen oikeuksia. Lisäksi tehtäisiin jalometallituotteiden tarkastusta ja leimausta koskevan yleissopimukseen tehtyjä muutoksia vastaavia lisäyksiä sekä selkeytettäisiin eräitä yleissopimuksen vaatimuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.5.2026.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi	4
2.1 Jalometallituotteiden tarkastusta ja leimausta koskeva yleissopimus (CCM-sopimus)	4
2.2 Kansallinen sääntely	5
2.2.1 Laki jalometallituotteista	5
2.2.2 Valtioneuvoston asetus jalometallituotteista	6
2.2.3 Kuluttajansuojalain soveltaminen jalometallialaan	6
2.2.4 Tuotteiden vastavuoroinen tunnustaminen EU:ssa	6
2.3 Nykytilan arviointi	7
3 Tavoitteet	8
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset	8
4.2 Pääasialliset vaikutukset	9
4.2.1 Vaikutukset elinkeinonharjoittajille	9
4.2.2 Vaikutukset kuluttajille	11
4.2.3 Vaikutukset valtiontalouteen ja viranomaisille	11
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	11
5.1 Ulkomaiden lainsäädäntö	11
5.1.1 Johdanto	11
5.1.2 Ruotsi	12
5.1.3 Norja	12
5.1.4 Tanska	12
6 Lausuntopalaute	12
7 Säännöskohtaiset perustelut	13
8 Lakia alemman asteinen sääntely	16
8.1 Asetuksenantovaltuudet	16
9 Voimaantulo	16
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	16
LAKIEHDOTUS	17
Laki jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta	17
LIITE	22
RINNAKKAISTEKSTI	22
Laki jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta	22

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Jalometallituotteiden vaatimuksista säädetään jalometallituotteista annetussa laissa (jalometallituotelaki, 1029/2000) ja asetuksessa (jalometallituoteasetus, 1148/2000) sekä jalometallituotteiden tarkastusta ja leimausta koskevassa yleissopimuksessa, (jalometallisopimus tai CCM-sopimus, SopS 17/1975). Jalometallituotteita ovat muun muassa jalometallista valmistetut korut, koriste-esineet ja kellot.

Jalometallisopimuksen pysyvä komitea hyväksyi kokouksessaan 20.4.2018 sopimuksen liitteisiin muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2019. Muutoksessa hyväksyttiin käyttöön uusia CCM-pitoisuusleimoja: platina Pt 500, 600 ja 990; kulta Au 417, 800 ja 990; palladium Pd 990 sekä hopea Ag 835, 958 ja 990. Uusista hyväksytyistä pitoisuuksista on tarpeen säätää myös jalometallituotelaissa ja jalometallituoteasetuksessa, jotta kansalliset säännökset vastaisivat jalometallisopimusta. On myös tärkeää tehdä säädöksiin sellaisia muutoksia, joiden avulla kuluttajat ja talouden toimijat pystyvät toteamaan, mistä jalometallista tuote on tehty. Jalometallisopimuksen mukainen järjestelmä on vapaaehtoinen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on valvontatoiminnassaan havainnut ja katsonut tarkoituksenmukaiseksi, että jalometallituotelakiin tehtäisiin joitakin lähinnä teknisiä muutoksia, jotka koskevat määritelmiä, jalometallituotteille asetettuja vaatimuksia ja valvontaviranomaisen oikeuksia.

Jalometallituoteasetukseen tehdään myös muutoksia edellä mainituilla perusteilla.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://tem.fi/hankkeet-ja-saadossalvmlstelu> tunnuksella TEM042:00/2025.

Esitysluonnos on julkaistu oikeusministeriön lausuntopalvelussa osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausuntoaika on ollut 11.6.–1.8.2025.

Jalometallituotteista annetun lain muuttamista koskeva lakiehdotus tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti. Ilmoituksen jälkeen alkaa direktiivin mukainen kolmen kuukauden odotusaika, jota ennen ehdotusta ei voida hyväksyä. Ehdotuksen hyväksymistä on lykättävä edelleen kolmella kuukaudella, jos komissio tai toinen jäsenvaltio esittää kolmen kuukauden odotusajan kuluessa yksityiskohtaisen lausunnon, jonka mukaan suunniteltu toimenpide sisältää seikkoja, jotka voivat luoda esteitä palveluiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla. Lakiehdotukset ilmoitettiin komissiolle heinäkuussa 2025 (2025/0357/FI). Komissio ei antanut huomautusta tai yksityiskohtaista lausuntoa. Mikään jäsenmaa ei jättänyt yksityiskohtaista lausuntoa. Niin sanottu odotusaika, jonka aikana ehdotusta ei saa direktiivin mukaan hyväksyä, on päättynyt 9.10.2025.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Jalometallituotteiden tarkastusta ja leimausta koskeva yleissopimus (CCM-sopimus)

Voimassa olevan jalometallituotteita koskevan sääntelyn vanhinta perustaa on jalometallituotteiden tarkastusta ja leimausta koskeva yleissopimus eli CCM-sopimus vuodelta 1975. Sopimus koostuu esipuheen lisäksi 15 artiklasta ja kahdesta teknisestä liitteestä.

Suomi on yksi sopimuksen alkuperäisistä sopimusvaltioista. Muita alkuperäisiä sopimusvaltioita ovat Itävalta, Norja, Portugali, Ruotsi, Sveitsi ja Yhdistynyt kuningaskunta. Myöhemmin sopimukseen ovat liittyneet Kroatia, Kypros, Tsekin tasavalta, Tanska, Unkari, Irlanti, Israel, Latvia, Liettua, Alankomaat, Puola, Serbia, Slovakian tasavalta, Slovenia ja Italia. Sopimusvaltioita on tällä hetkellä yhteensä 22.

Sopimuksessa on luotu järjestelmä jalometallituotteiden vapaalle liikkuvuudelle sopimusvaltioiden kesken. Lähtömaassa jalometallituotteelle pätevästi tehty tarkastus kelpaa sellaisenaan muiden sopimusmaiden markkinoilla sillä edellytyksellä, että tarkastus on tehty valtuutetussa tarkastuslaitoksessa. CCM-sopimus loi jalometallituotteille omat sisämarkkinat aikana, jolloin Länsi-Euroopan taloudellinen yhteistyö kanavoitui kahteen eri talousliittoon, Euroopan talousyhteisöön (EEC) ja Euroopan vapaakauppajärjestöön (EFTA). Yleissopimus on syntynyt EFTA:n puitteissa.

Sopimuksen I luvussa Tavoitteet ja toimintaperiaatteet kuvataan sopimuksessa luotu järjestelmä jalometallituotteiden vapaalle liikkuvuudelle sopimusmaiden kesken.

Luvussa II Tarkastus ja pakotteet sopimusvaltiot velvoitetaan ylläpitämään testausjärjestelmää varmistamaan jalometallituotteiden sopimuksenmukaisuus.

Luvussa III säädetään sopimuksen hallinnosta, jota varten on olemassa pysyvä komitea.

Luvun IV loppumääräyksissä säädetään sopimukseen liittymisestä, irtisanomisesta ja ratifioinnista.

Sopimuksessa on kaksi liitettä, joista liite I määrittelee, mitä tarkoitetaan sopimuksen mukaisella jalometallituotteella. Liitteessä II kuvataan tarkastusprosessi ja tarkastuslaitoksen vaatimukset.

Pysyvä komitea hyväksyi kokouksessaan 20.4.2018 muutoksia jalometallisopimuksen liitteisiin. Muutokset ovat lähinnä tarkennuksia ja täsmennyksiä sekä uusia CCM-pitoisuusleimoja. Käyttöön hyväksyttiin seuraavat uudet pitoisuusleimat: platina Pt 500, 600 ja 990; kulta Au 417, 800 ja 990; palladium Pd 990 sekä hopea Ag 835, 958 ja 990.

Tasavallan Presidentti hyväksyi 23.11.2018 muutokset sopimuksen liitteisiin, ja ne saatettiin voimaan valtioneuvoston asetuksella jalometallituotteiden tarkastuksesta ja leimauksesta tehdyn yleissopimuksen liitteisiin tehdyistä muutoksista (SopS 75/2018). Asetus tuli voimaan 1.1.2019.

2.2 Kansallinen sääntely

2.2.1 Laki jalometallituotteista

Jalometallituotteiden kansallista sääntelyä uudistettiin 1990-luvulla, ja työn tuloksena annettiin laki jalometallituotteista. Lain nojalla tarkempia säännöksiä annettiin valtioneuvoston asetuksella jalometallituotteista. Lainsäädännössä otettiin huomioon joitakin CCM-sopimuksen yleisistä periaatteista sekä sopimuksen liitteiden tekniset määräykset.

Jalometallituotelain 1 luvun yleisissä säännöksissä säädetään soveltamisalasta ja määritelmistä. Lakia sovelletaan jalometallituotteisiin, jotka on tarkoitettu käytettäviksi tai joita olennaisessa määrin käytetään yksityiseen kulutukseen. Yleisiä jalometalleista valmistettuja tuotteita ovat korut, pöytähopeat ja aterimet.

Laissa tarkoitetaan jalometallilla puhdasta platinaa, kultaa, palladiumia ja hopeaa sekä jalometallituotteella kokonaan tai osittain jalometalleista tai jalometallien seoksista valmistettua esinettä.

Lain 2 luvussa säädetään jalometallituotteiden vaatimuksista, leimoista ja vastuista, tuotteiden tarkastuksista ja varmentamisesta sekä tarkastuslaitoksen hyväksymisestä ja valvonnasta. Lain 3 § on perusta jalometallituotteiden vaatimustenmukaisuudelle. Siinä on säädetty jalometallituotteen vähimmäispitoisuudesta. Pitoisuusleimasta ja vähimmäispitoisuutta korkeammista leimattavista pitoisuuksista säädetään jalometallituoteasetuksessa. Pitoisuusleima kertoo ilmoitetun jalometallipitoisuuden. Leimoista, niiden hyväksymisestä, rekisteröinnistä ja muista sallituista merkinnöistä sekä tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksistä säädetään tarkemmin jalometallituoteasetuksessa. Tarkastuslaitosta voidaan käyttää jalometallituotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen, mutta tarkastaminen ei ole pakollista.

Lain 3 luvussa säädetään valvonnasta. Lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on jalometallituotelain noudattamisen valvomiseksi oikeus päästä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin. Valvontaa varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus saada tarpeellisia näytteitä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistajalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastoijalta sekä tarkastuslaitokselta.

Lain 4 luvussa säädetään pakkokeinoista ja seuraamuksista. Lain 13 §:ssä on rangaistussäännös jalometallituotteita koskevien säännösten rikkomisesta. Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta laiminlyö jalometallituotelain 3 tai 4 §:ssä säädetyn velvollisuuden koskien jalometallituotteen vaatimuksia, leimoja tai vastuuta taikka ei noudata Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lain 11 §:n nojalla antamaa kieltoa, vaatimusta tai velvoitetta, on tuomittava sakkoon jalometallituotteita koskevien säännösten rikkomisesta, ellei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Lain 5 luvussa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, muutoksenhausta tarkastuslaitoksen päätökseen, ministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen ja vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Tarkastuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta

huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Muutoksesta ministeriön ja valvontaviranomaisen tekemään päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen sekä keskeyttämishan asettamiseen ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

Vastavuoroisesta tunnustamisesta on säädetty jalometallituotelain 17 §:ssä. Toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa leimatut jalometallituotteet hyväksytään Suomessa, jos kuluttajat saavat leimojen perusteella vastaavalla tavalla tietoa kuin jalometallituotelain 4 §:ssä mainittujen leimojen perusteella. Lain 18 §:n mukaan tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Jalometallituotteita ei ole harmonisoitu EU:n tuotesääntelyssä, eikä niihin sovelleta lakia eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista (278/2016) eikä lakia vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta (920/2005).

2.2.2 Valtioneuvoston asetus jalometallituotteista

Jalometallituoteasetuksessa säädetään jalometallituotelain ja -asetuksen soveltamisalan rajoituksista sekä jalometallien, metallien ja muiden aineiden yhdistämisestä. Asetuksessa on säännökset jalometallituotteissa käytettävistä leimoista, joita ovat tarkastuslaitoksen tarkastusleima, nimileima, pitoisuusleima, vuosileima ja paikkakuntaleima. Lisäksi säännöksiä on leimattavista pitoisuuksista, tuotteiden leimaamisesta sekä tarkastuslaitosvaatimuksista.

Jalometallituoteasetukseen tehdään CCM-sopimuksen edellyttämiä muutoksia sekä teknisiä muutoksia jalometallituotelain muuttamisen yhteydessä.

2.2.3 Kuluttajansuojalain soveltaminen jalometallialaan

Kuluttajansuojalaki (38/1978) on kuluttajansuojaa sääntelevä yleislaki.

Jalometallituotelain hallituksen esityksen (130/2000) perusteluissa tuodaan kuluttajansuoja esille, vaikka siitä ei olekaan mainintaa itse lakitekstissä. Yleisperusteluissa todetaan, että sääntelyllä pyritään turvaamaan kuluttajan edut, koska kuluttajan on mahdotonta erottaa pitoisuudeltaan erilaiset tuotteet toisistaan. Hallituksen esityksen kuvaamassa sen aikaisesta nykytilasta todetaan, että tarkastuksella pyritään ensisijaisesti turvaamaan kuluttajien edut heidän hankkiessaan hinnaltaan arvokkaita, käyttöältään pitkäaikaisia ja arvoltaan pysyviä jalometallituotteita.

Kuluttajansuojalain säännöksistä soveltuu nykyiseen jalometallituotteiden tarkastukseen lain 5 luvun 13 §:n yleinen virhesäännös. Pykälän 2 momentin 2 kohta soveltuu jalometallituotteisiin, joiden pitoisuus ei ole jalometallituotelain mukainen.

2.2.4 Tuotteiden vastavuoroinen tunnustaminen EU:ssa

Asetus toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (asetus vastavuoroisesta tunnustamisesta, EU 2019/515) ohjaa ensisijaisesti viranomaisten menettelytapoja, kun ne aikovat soveltaa vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta. Viranomaisten tulee ottaa asetuksen velvoitteet huomioon omassa toiminnassaan, kuten esimerkiksi tavaroiden arvioinnissa.

Vastavuoroista tunnustamisen periaatetta sovelletaan tilanteessa, jossa tuotteille on asetettu lainsäädännössä tai viranomais määräyksessä kansallisia vaatimuksia, eikä näitä vaatimuksia ole yhdenmukaistettu EU:ssa.

EU:n komission tavaroiden vastavuoroisen tunnustamisen asiantuntijaryhmä on käsitellyt jalometallituotteiden asemaa vastavuoroisen tunnustamisen asetuksessa. Sekä EU:n sisämarkkinasääntelyllä että CCM-sopimuksella on tavoitteena luoda toimivat sisämarkkinat, mutta tavoitteiden yhteensovittamisessa on kuitenkin havaittu käytännön ongelmia. Komissiossa on tunnistettu jalometallituotteiden osalta tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteitä, vastavuoroisen tunnustamisen ongelmia ja leimausmenettelyjen eroja EU:n jäsenvaltioissa. Asian selvittämistä ja käsittelyä jatketaan EU-komissiossa yhteistyössä CCM-sopimuksen edustajien kanssa.

2.3 Nykytilan arviointi

Kansallinen lainsäädäntö ei nykyisin täysin vastaa CCM-sopimuksen säännöksiä. Muun muassa CCM-leiman määritelmä puuttuu, CCM-leimauksia tekevän tarkastuslaitoksen valtuutus ja valvonta puuttuvat eivätkä jalometallipitoisuudet ja metallin merkitseminen vastaa kaikilta osin sopimusta.

Kun jalometallituotteita valmistetaan, jalometallia seostetaan muilla metalleilla. Muita metalleja voidaan käyttää myös jalometallituotteen osana, jos osat leimataan erikseen esimerkiksi METAL-leimalla. Näiden muiden metallien määritelmä puuttuu laista. Muun metallin määritelmää tarvitaan myös siksi, että jalometallituoteasetuksessa säädetään materiaalien yhdistämisestä.

CCM-sopimus määrittelee metallien jaloussarjan, jonka perusteella voidaan säätää leimaamisesta tuotteessa, jossa on yhdistelty eri jalometalleja. Kansallisessa lainsäädännössä olisi määriteltävä metallien jaloussarja.

Jalometallituotteen määritelmä laissa on epäselvä, mikä puolestaan aiheuttaa epäselvyyttä, millaisilla väittämillä eri tuotteita voi olla markkinoilla. Tällä hetkellä jalometallituotteen määritelmä on niin laaja, että se kattaa kaikki tuotteet, joissa on vähänkin jalometallia. Jalometallituotteena ei kuitenkaan voi myydä tuotetta, jonka jalometallipitoisuus ei riitä leimaamiseen. On tärkeää, että kuluttaja pystyy erottamaan jalometallituotteen sellaisesta tuotteesta, jonka jalometallipitoisuus on vähäisempi ja jota ei voida säädösten mukaan myydä jalometallituotteena.

Valvontaviranomaisen oikeuksia sääntelevässä jalometallituotelain 8 §:ssä ei ole mainintaa valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarvittavia tarkastuksia jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikoissa. Säännöksessä puhutaan ainoastaan pääsystä em. paikkoihin, mikä voi aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta. Säännöstä on tarpeen tarkentaa tarkastusten tekemisen osalta.

Nykyisten säännösten mukaan valvontaviranomainen voi velvoittaa vastuullisen tahon korvaamaan vaatimustenvastaisen tuotteen tarkastuksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kulut ainoastaan, jos valvontaviranomainen tekee asiassa päätöksen. Tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneista kustannuksista tulisi suoraan ulosottokelpoisia, jos tuote on vaatimustenvastainen ja vaatimustenvastaisuus on merkittävä.

Säännökset nimileiman hyväksymisestä, rekisteröimisestä, muutoksista ilmoittamisesta ja rekisteröinnin vahvistamisesta ovat jalometallituoteasetuksessa. Säännökset on

tarkoituksenmukaista siirtää laintasolle jalometallituotelakiin. Säännöksiä on myös tarpeen tarkentaa ja ajantasaistaa.

Nimileimojen rekisteröinnin vahvistamisprosessissa valvova viranomainen pyrkii varmistamaan, ettei yritysten rekisteröimiä leimoja lopeteta turhaan. Vanhanaikaisia kuviollisia nimileimoja ei ole mahdollista palauttaa rekisteriin, jos rekisteröinti on lopetettu. Vahvistamisprosessia ja rekisteriin palauttamista koskevia säännöksiä olisi tarkennettava samalla, kun ne siirretään jalometallituotelakiin.

Jalometallituotteen metalli on vaikea tunnistaa päältäpäin. Kaikki laissa määritellyt jalometallit voivat olla vaaleanharmaita metalleja, myös kulta, jos se on seostettu valkokullaksi. Tällä hetkellä jalometallin voi tunnistaa pitoisuusleiman luvusta, mutta jos pitoisuusleiman lukuja lisätään, ei metallia pysty enää tunnistamaan. Jalometalli on tärkein tuotteen hintaan vaikuttava tekijä, ja se pitää pystyä tunnistamaan erehtymättä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on täydentää jalometallituotelainsäädäntöä siten, että se vastaisi paremmin CCM-sopimuksen vaatimuksia. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa tiettyjä teknisuonteisia muutoksia ja tarkennuksia, joita Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on havainnut valvontatoiminnassa tai katsonut ne muutoin tarkoituksenmukaisiksi toteuttaa. Vaadittavia säädösmuutoksia sisältyy sekä jalometallituotelakiin että jalometallituoteasetukseen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Jalometallituotelaissa on säädetty jalometallituotteiden vähimmäispitoisuuksista ja jalometallituoteasetuksessa pitoisuusleimassa sallituista pitoisuuksista. CCM-sopimuksen liitteisiin tehtiin CCM-pitoisuusleimoihin muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2019. Jotta leimojen tarkoittamat uudet pitoisuudet vastaisivat kansallisia pitoisuusleimoja, on uudet pitoisuudet lisättävä kansalliseen lainsäädäntöön. Uusilla pitoisuuksilla on vaikutusta myös platinan vähimmäispitoisuuteen.

Jalometallituotelain 2 §:ssä säädetään määritelmistä. Pykälän 1-kohdan jalometallin määritelmään lisättäisiin maininta jalometallien keskinäisestä jalousasteesta. Pykälään lisättäisiin 1 a -kohta, jonka mukaan metallilla tarkoitettaisiin muuta metallia kuin jalometallia. Pykälän 2-kohdan jalometallituotteen määritelmää täydennettäisiin lisäämällä maininta jalometallien ja muiden metallien seoksista valmistetuista esineistä. Pykälän 7-kohdaksi lisättäisiin jalometallisopimuksen määritelmä. Jalometallisopimuksella tarkoitettaisiin jalometallituotteiden tarkastuksesta ja leimauksesta Wienissä 15.11.1972 tehtyä yleissopimusta.

Jalometallituotelain 3 §:ssä säädetään markkinoille saatettavien tai myytävien jalometallituotteiden vähimmäispitoisuuksista. Pykälään lisättäisiin platinan osalta maininta sallitusta vähimmäispitoisuudesta, joka on 500 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävä platinaseos. Muut muutokset sallittuihin pitoisuusleimoihin toteutettaisiin muutoksilla jalometallituoteasetukseen. Pykälään lisättäisiin 3 ja 4 momentti, joissa tarkennettaisiin eroa jalometallituotteen ja tuotteen, joka sisältää vähemmän jalometallia kuin jalometallituote, välillä sekä viimeksi mainittujen tuotteiden saattamista markkinoille ja myyntiä.

Jalometallituotelain 4 §:n 1 momentissa mainittuihin jalometallituotteissa käytettäviin leimoihin lisättäisiin CCM-leima. Pykälän 4 momentissa säädettyjä asetuksenantovaltuuksia tarkennettiin.

Jalometallituoteasetuksen 6 §:ssä oleva säännös nimileiman hyväksymisestä ja rekisteristä kumottaisiin ja päivitettyt säädökset lisättäisiin jalometallituotelakiin. Jalometallituotelakiin lisättäisiin uusi 4 a § nimileiman hyväksymisestä ja 4 b § nimileimarekisteristä ja rekisteriin merkittävistä tiedoista. Lakiin lisättäisiin myös 4 c § muutoksista ilmoittamisesta ja 4 d § nimileiman palauttamisesta rekisteriin.

Jalometallilain 5 §:än lisättäisiin 2 momentti, jossa säädettäisiin CCM-leiman käytöstä. Jalometallituotteelle jalometallisopimuksessa säädettyjen vaatimustenmukaisuus voitaisiin osoittaa tarkastuslaitoksen tekemillä tarkastuksilla ja varmentaa CCM-leimalla siten kuin jalometallisopimuksessa on sovittu.

Lain 6 §:n 1 momentin viittausta 5 §:ään muutettaisiin siten, että valvontaviranomainen hyväksyisi tarkastuslaitoksen tekemään myös CCM-tarkastuksia ja CCM-leimauksia.

Lain 7 § 2 momenttiin lisättäisiin valvontaan oikeuttavaksi säädöksiksi jalometallituoteasetus sekä jalometallisopimus.

Lain 8 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen oikeuksista. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin 3 kohta, jossa säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta saada leimanäytteitä nimileiman haltijalta ja tarkastuslaitokselta. Pykälään lisättäisiin myös 4 kohta, jonka mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus tehdä tarvittavia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Lain 9 §:n otsikko Viranomaisten yhteistyö muutettaisiin otsikoksi Virka-apu, koska se kuvaisi paremmin säännöksen sisältöä. Säännöksen sanamuotoa muutettaisiin siten, että valvontaviranomaisella olisi oikeus jalometallituotelain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi pyynnöstä saada poliisilta ja Tullilta virka-apua. Maininta jalometallituotteen maahantuomisesta Euroopan talousalueen ulkopuolelta poistettaisiin tarpeettomana.

Lain 10 § 1-kohdan maininta tulliviranomaisesta muutettaisiin muotoon Tulli.

Lain 11 § 3-kohtaa muutettaisiin siten, että valvontaviranomainen voisi velvoittaa talouden toimijan korvaamaan tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset, jos tuotteen vaatimustenvastaisuus on merkittävä.

Lain 15 § 1-kohdan maininta tulliviranomainen muutettaisiin muotoon Tulli ja 2-kohdassa käytettäisiin jalometallisopimus-termiä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset elinkeinonharjoittajille

Jalometallituotelakiin ja -asetukseen tehtävillä muutoksilla voidaan katsoa olevan positiivisia vaikutuksia yritysten toimintaan. Jalometallituotteiden ja metallituotteiden välinen ero selkeytyy tuotteita markkinoille saatettaessa ja myytäessä.

Yritysten hallinnollista taakkaa vähennetään rekisteröinnin yhteydessä. Yrityksen ei jatkossa tarvitsisi ilmoittaa hakemuksella nimileiman rekisteröinnin lopettamisesta valvontaviranomaiselle. Hakemus tehtäisiin vain silloin, jos rekisteröintiä halutaan jatkaa kolmen vuoden määräajan jälkeen. Jos valvontaviranomainen lopettaa leiman rekisteröinnin jatkohakemuksen puuttumisen vuoksi, olisi yrityksellä mahdollisuus hakea leiman palauttamista rekisteriin. Nykysäädösten mukaan leimaa ei voi palauttaa, jos sen rekisteröinti on lopetettu. Erityisesti vanhemman kuviollisen leiman palauttaminen mahdollistetaan tällä muutoksella. Muutos turvaa yrittäjän etua.

Sallittuja jalometallipitoisuuksia lisätään, minkä vuoksi yrityksille tulee mahdollisuus saattaa markkinoille laajempi valikoima eripitoisuuksisia jalometallituotteita.

Jalometallituotteen määritelmän muutos sallii yrittäjien tuoda markkinoille tuotteita, joiden jalometallipitoisuudet eivät riitä tuotteiden leimaamiseen jalometallituotteina. Tällaisia tuotteita ei jatkossakaan saa myydä jalometallituotteina, mutta niitä voi kuitenkin saattaa markkinoille, kunhan niiden markkinoinnissa ei käytetä termejä kulta, hopea, platina tai palladium eikä niitä markkinoida jalometallituotteina.

Leimausvaatimusten selkeyttäminen helpottaa esimerkiksi yritysten tuotesuunnittelua ja jalometallituotteiden maahantuontia.

Valvontaviranomaisen oikeus saada valvonnassaan leimanäytteitä nimileiman haltijalta tai hakijalta ei lisäisi yrityksille taloudellista taakkaa, koska leimanäyte voitaisiin antaa esimerkiksi metallipalaan eikä sen antaminen ei juurikaan aiheuta kustannuksia yritykselle.

Jalometallituoteasetuksessa säädettäisiin jalometallin kemiallisen tunnuksen merkitsemisestä pitoisuusleimaan. Kemiallisen tunnuksen merkitseminen pitoisuusleimaan tulisi pakolliseksi, koska kahdelle tai useammalle jalometallille sallitaan sama pitoisuus. Pitoisuudesta ei enää voi päätellä, mikä jalometalli on kyseessä. Jos yritys on jo ennestään käyttänyt pitoisuusleimaa, jonka pohjamuodosta käy ilmi jalometalli, ei uusia vaatimuksia tule. Jos taas jalometalli ei käy pitoisuusleimasta ilmi, on yrityksen vaihdettava käyttämänsä pitoisuusleima pohjamuodolliseen leimaan tai lisättävä tuotteeseen leimaamalla metallin kemiallinen tunnus. Lisäleiman voisi jättää pois, jos tuote leimaamisesta vaurioituisi tai leimaaminen ei tilanpuutteen vuoksi olisi mahdollista. Viimeksi mainituille yrityksille tulee kustannuksia uusien leimatyökalujen teettämisestä ja leimaamisesta. Tämä koskee myös maahantuoja. Lisäleiman voisi jättää pois myös jalometalliasetuksen 14 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa (ns. kevyet tuotteet).

Sitä, kuinka suurta osaa yrittäjistä uuden leimatyökalun teettäminen koskisi ja mitkä olisivat kustannukset, on vaikea arvioida. Tiedossa ei ole tarkemmin, minkälaisia pitoisuusleimoja yrittäjillä on käytössään.

Kotimaiset valmistajat käyttävät jo valmiiksi pohjamuodollisia leimoja. Tuontituotteisiin vaikutuksen arvioidaan olevan merkittävämpi. Yrittäjän ei kuitenkaan tarvitse poistaa väärällä pohjamuodolla olevaa leimaa, mutta leimaukseen on lisättävä kemiallinen tunnus. Uuden leiman hankkiminen on noin 200–300 euron kertakustannus. Maahantuotavien tuotteiden leimaus uudella leimalla on jatkuva kustannus. Maahantuoja voi pyytää, että valmistaja laittaa tuotteisiin uuden leiman niitä valmistettaessa. Näin kustannuksia ei synny enää tuotteita tuotaessa, koska leimaustarvetta ei ole.

Jos yritys toimii jalometallituotelain vastaisesti ja myy vaatimustenvastaisia tuotteita, valvontaviranomainen voisi velvoittaa yrityksen korvaamaan tuotteen käyvän hinnan ja tutkimuksesta aiheutuneet kulut.

4.2.2 Vaikutukset kuluttajille

Jalometallituotteet ovat kalliita ja tuotteen hintaan vaikuttaa eniten sen materiaali. Markkinoille voi tulla laajemmin jalometallia sisältäviä tuotteita pitoisuusmuutosten ja jalometallituotteen määritelmän muutoksen vuoksi. Kuluttajansuoja pysyy korkealla tasolla ja jopa paranee, kun kuluttaja näkee selkeästi pitoisuusleimasta, mistä materiaalista tuote on valmistettu.

Kuluttaja pystyy helpommin ja luotettavammin ostotilanteessa erottamaan jalometallituotteen ja metallituotteen, kun näiden tuotteiden pitoisuudet on ilmoitettava selvästi sekä ilmoitettava, onko kyseessä jalometallituotteen edellytykset täyttävä tuote. Markkinoinnissa ovat kiellettyjä termit jalometallituote, kulta, hopea, platina tai palladium, jos jalometallituotteelle asetetut pitoisuusvaatimukset eivät täyty.

4.2.3 Vaikutukset valtiontalouteen ja viranomaisille

Ehdotetulla sääntelyllä ei ole vaikutusta valtiontalouteen.

Jalometallituotelaissa tarkoitettu valvontaviranomainen on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Ehdotetun sääntelyn mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle säädettäisiin oikeus saada nimileiman haltijalta tai hakijalta taikka tarkastuslaitokselta leimanäytteitä sekä tehdä tarvittavia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Voimassa olevassa lainsäädännössä valvontaviranomaisella on oikeus päästä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin. Nämä kaksi oikeutta olisivat uusia, mutta niiden käytön valvontatoiminnassa arvioidaan olevan vähäistä eikä uusia resursseja tarvita.

Lisäksi säädettäisiin myös tarkastuslaitoksen hyväksymisestä CCM-leimaukseen ja tarkastuslaitoksen ja markkinoilla olevien CCM-leimattujen tuotteiden valvonnasta sekä nimileiman rekisteröinnin lopettamisen helpottamisesta. Millään näistä ei ole erityisiä vaikutuksia Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintaan eikä uusia resursseja tarvita.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Muita toteuttamisvaihtoehtoja ei harkittu.

5.1 Ulkomaiden lainsäädäntö

5.1.1 Johdanto

Yleisesti voidaan todeta, että jalometallituotteiden sääntely ja valvonta on järjestetty Pohjoismaissa keskenään hyvin samankaltaisesti. Ruotsi, Norja, Tanska ja Suomi kuuluvat kaikki jalometallisopimukseen. Pohjoismaissa jalometallisopimuksen mukainen tarkastus on vapaaehtoinen.

CCM-sopimuksen maissa tarkastus on vapaaehtoinen myös Itävallassa. Tarkastus on pakollinen Kroatiassa, Kyproksessa, Tsekissä, Unkarissa, Irlannissa, Latviassa, Liettuaassa, Alankomaissa, Puolassa, Portugalissa, Serbiassa, Slovakiassa, Sloveniassa, Yhdistyneessä Kuningaskunnassa ja Italiassa. Israelissa tarkastus on pakollinen kultatuotteille. Sveitsissä tarkastus on pakollinen kelloille ja vapaaehtoinen korutuotteille.

5.1.2 Ruotsi

Ruotsissa jalometallialan vastuuministeriö on Näringsdepartementet (elinkeinoministeriö). Valvontaviranomaisena on SWEDAC, jonka toimialaan kuuluvat akkreditointi ja markkinavalvonta. RISE Research Institutes of Sweden on laaja-alainen tutkimuslaitos, jonka yhtenä alueena on metrologia. Tähän kokonaisuuteen kuuluu yksikkö Ädelmetallkontroll, joka tekee kullan ja hopean pitoisuusanalyysijä kaupallisena palveluna.

Lag (1999:779) om handel med ädelmetallarbeten koskee jalometallituotteita, jotka on valmistettu kullasta, hopeasta tai platinasta. Jalometallituotteissa käytettävät leimat ovat samoja kuin Suomessa – nimileima, pitoisuusleima, paikkakuntaleima ja vuosimerkintä. Kullasta tai platinasta valmistetussa tuotteessa tulee olla pitoisuusleima ja rekisteröity nimileima; paikkakunta ja vuosileima eivät ole pakollisia. Nimileimaa ei tarvita, jos tuotteessa on akkreditoitun tarkastuslaitoksen tekemä tarkastusleima. Tarkastusleima ei siis ole tuotteessa pakollinen. Jalometallituotteita koskeva lainsäädäntö on uudistusvaiheessa.

5.1.3 Norja

Norjassa jalometallialan vastuuministeriö on Nærings- og fiskeridepartementet (elinkeino- ja kalastusministeriö). Valvontaviranomainen on Justervesenet, joka on kansallinen metrologian virasto. Virasto tekee itse markkinavalvontaan tarvittavat pitoisuusanalyysit, mutta sillä on lain perusteella myös mahdollisuus antaa tämä tehtävä muulle pätevälle taholle.

Lov om varer av edelt metall (LOV-2010-09-03-52) koskee jalometallituotteita, jotka on valmistettu kullasta, hopeasta tai platinasta. Tuotteessa tulee olla pitoisuusleima ja rekisteröity nimileima.

5.1.4 Tanska

Tanskassa jalometallialan vastuuministeriö on Erhvervsministeriet (elinkeinoministeriö). Valvontaviranomainen on Sikkerhedsstyrelsen, joka vastaa monen teknologian alalla markkinavalvonnasta tuoteturvallisuuden direktiivien perusteella. Jalometallien tarkastuspalveluja tarjoaa Ädelmetalkontrol, joka on osa FORCE Technology –nimistä monialaista kaupallisesti toimivaa tutkimuslaitosta.

Lov om ædle metaller og konfliktmineraleer koskee kultaa, hopeaa, platinaa ja palladiumia. Tuotteessa tulee olla pitoisuusleima sekä rekisteröity nimileima, josta jalometallituotteen valmistaja, maahantuoja tai jakelija tunnustetaan. Jalometallituotteet, jotka on osoitettu vaatimustenmukaisiksi, voidaan varustaa Sikkerhedsstyrelsenin tarkastusleimalla.

6 Lausuntopalaute

Esitys on julkaistu oikeusministeriön lausuntopalvelussa osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausuntoaika oli 11.6.–1.8.2025.

Lausunnon antoi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Ympäristöministeriö, oikeusministeriö sekä Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa asiasta. Tukes kiinnitti lausunnossaan huomiota esityksen 4 §:n 4 momentin asetuksenantovaltuuteen. Säännöstä tarkennettiin siten, että valtioneuvoston asetuksella olisi mahdollista säätää leimoja koskevista muista vaatimuksista, muista sallituista merkinnöistä ja paikkakuntaleimojen hyväksymisestä. Lisäksi Tukes esitti täsmennyksiä 4 a – d §:iin. Täsmennykset koskivat 4 a §:n sanamuotoa, 4 c §:n rekisteröinnin uusimista koskevan ilmoituksen toimittamisen ajankohtaa ja

rekisteristä poistamista, 4 d §:n rekisteröinnin päättymistä koskevan ilmoituksen tiedoksisaantia. Työ- ja elinkeinoministeriö tarkasteli yhdessä Tukesin kanssa sen esittämiä tarkennuksia, joista osalla oli vaikutuksia esitykseen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

2 §. Määritelmät. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi kaksi uutta määritelmää sekä tarkennettavaksi kahta määritelmää.

Pykälän 1 kohtaa tarkennettaisiin siten, että siinä mainittaisiin jalometallit niiden jalousjärjestyksessä. Platina on jaloain jalometalli ja seuraavina ovat kulta, palladium ja hopea.

Pykälään lisättäisiin uusi 1 a kohta, jossa määriteltäisiin selvyuden vuoksi metalli erotukseksi pykälän 1 kohdan jalometallista. Metallilla tarkoitettaisiin muuta metallia kuin 1 kohdassa tarkoitettua jalometallia.

Pykälän 2 kohtaa tarkennettaisiin niin, että jalometallituotteella tarkoitettaisiin myös jalometallien ja muiden metallien seoksista valmistettua esinettä, joka täyttää lain 3 §:n vaatimukset.

Pykälään lisättäisiin uusi 7 kohta, jossa määriteltäisiin jalometallisopimus. Jalometallisopimuksella tarkoitettaisiin jalometallituotteiden tarkastuksesta ja leimauksesta Wienissä 15 päivänä marraskuuta 1972 tehtyä yleissopimusta (SopS 17/1975).

3 §. Vaatimukset. Pykälässä säädetään jalometallituotteiden vähimmäisvaatimuksista eli vähimmäispitoisuuksista. Jalometallisopimuksen pysyvän komitean hyväksymät muutokset sopimuksen liitteisiin tulivat voimaan 1.1.2019. Muutoksella hyväksyttiin käyttöön uusia CCM-pitoisuusleimoja, joiden tarkoittamat pitoisuudet eivät vastaa hyväksytyjä pitoisuusleimoja Suomessa. Uudet pitoisuudet olisi tarkoituksenmukaista viedä Suomen lainsäädäntöön, jotta Suomessa hyväksytyt pitoisuudet vastaavat CCM-pitoisuusleimoja. Muutokset vaikuttavat myös jalometallituotteista annetussa asetuksessa (1148/2000) säädettyihin sallittuihin pitoisuuksiin.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi platinan vähimmäispitoisuuden osalta. Jalometallituotteena saisi markkinoille saattaa ja myydä vain tuote, joka on valmistettu vähintään 500 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävästä platinaseoksesta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, joka tarkentaisi jalometallituotteen määritelmää. Tuotetta, joka saatetaan markkinoille tai myydään ja joka sisältää platinaa, kulta, palladiumia tai hopeaa, voidaan kutsua jalometallituotteeksi vain, jos se täyttää pykälän 1 momentissa säädettyt vähimmäispitoisuusvaatimukset.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 4 momentti, jossa säädettäisiin tuotteista, jotka sisältävät jalometalleja vähemmän kuin 1 momentissa mainitut vähimmäispitoisuudet. Tällaisia tuotteita saatettaessa markkinoille tai myytäessä voitaisiin todeta, että tuote sisältää jalometalleja, mutta samalla olisi todettava selvästi, että niiden jalometallipitoisuus on alhaisempi kuin jalometallituotteessa.

4 §. Leimat ja vastuu. Pykälän 1 momentissa säädetään jalometallituotteissa käytettävistä leimoista. Luetteloon ehdotetaan lisättäväksi jalometallisopimuksessa tarkoitettu CCM-leima (Common Control Mark). Pykälän neljä momentin asetuksenantovaltuuksista poistettaisiin

maininta rekisteröinnistä, koska rekisteröintiä koskevat säännökset siirrettäisiin jalometallituotteista annettuun lakiin.

4 a §. *Nimileiman hakeminen ja rekisteröinti.* Pykälä on uusi ja se sisältäisi säännökset nimileiman hakemisesta ja rekisteröinnistä. Vastaavat säännökset ovat nykyään jalometallituoteasetuksen 6 §:ssä, josta ne kumottaisiin. Pykälää on myös täydennetty.

Pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomaisena toimiva Turvallisuus- ja kemikaalivirasto rekisteröisi hakemuksesta nimileiman, joka täyttää jalometalliasetuksen 6 §:ssä nimileimalle asetetut edellytykset. Nimileima rekisteröitäisiin kolmen vuoden määräajaksi. Hakemukseen olisi sisällytettävä ehdotus nimileimaksi, nimileiman rekisteröintiä hakeva toiminnanharjoittaja, ote kaupparekisteristä tai vastaavat tiedot varmistettuna ja yhteyshenkilöiden yhteystiedot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen mahdollisuudesta pyytää hakijalta muitakin tietoja, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arvioimiseksi.

4 b §. *Nimileimarekisteri ja rekisteriin merkittävät tiedot.* Pykälä olisi uusi ja se sisältäisi säännökset nimileimarekisteristä ja rekisteriin merkittävistä tiedoista. Rekisteristä on aiemmin säädetty jalometallituoteasetuksen 6 §:ssä. Asetuksen säännös kumottaisiin.

Pykälässä säädettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston pitämästä nimileimarekisteristä ja siihen merkittävistä tiedoista. Nimileimarekisteriin olisi merkittävät tiedot nimileimasta ja sen voimassaolosta, nimileiman rekisteröineen toiminnanharjoittajan tiedot, joita ovat nimi, yritys- tai yhteisötunnus sekä yhteystiedot ja osoite sekä yhteyshenkilöiden yhteystiedot, joita ovat nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero.

4 c §. *Muutoksista ilmoittaminen ja rekisteröinnin uusiminen.* Pykälä olisi uusi ja se sisältäisi säännökset rekisteritietojen muutosten ilmoittamisesta ja rekisteröinnin uusimisesta. Vastaava säännös, joka kumotaan, on jalometalliasetuksen 6 §:ssä.

Pykälän 1 momentin mukaan nimileiman haltijan olisi ilmoitettava kirjallisesti Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, mikäli rekisteritiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia. Nimileiman haltijan olisi myös haettava rekisteröinnin uusimista ennen kolmen vuoden määräajan päättymistä, jos haltija haluaa jatkaa rekisteröintiä edelleen kolmen vuoden ajaksi.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteröinnin voimassaolo päättyisi kolmen vuoden määräajan päättyessä, ellei rekisteröintiä uusittaisi.

4 d §. *Nimileiman palauttaminen rekisteriin.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin nimileiman palauttamisesta rekisteriin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nimileiman haltijan oikeudesta hakea valvontaviranomaiselta nimileiman palauttamista rekisteriin vuoden kuluessa rekisteröinnin päättymisestä. Tieto rekisteröinnin päättymisestä voidaan antaa tavallisena tiedonantona nimileimarekisteriin merkitylle yhteyshenkilölle.

Pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomainen arvioisi, täytyvätkö rekisteröinnin edellytykset. Myönteisessä tapauksessa viranomainen jatkaisi rekisteröinnin voimassaoloa kolmella vuodella. Nimileimarekisteriin voitaisiin jalometallituotteista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n estämättä palauttaa myös nimileima, joka ei täytä nimileiman palauttamisajankohdanta sovellettavia vaatimuksia. Tällä muutoksella mahdollistettaisiin erityisesti kuviollisen leiman palauttaminen rekisteriin.

5 §. Tuotteiden tarkastus ja varmentaminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 2 momentti, jossa säädettäisiin CCM-leiman käytöstä. Jalometallituotteelle jalometallisopimuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisuus voitaisiin osoittaa tarkastuslaitoksen tekemillä tarkastuksilla ja varmentaa CCM-leimalla siten kuin jalometallisopimuksessa on sovittu. CCM-leiman määritelmä on jalometallituotteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1148/2000) 5 a §:ssä.

6 §. Tarkastuslaitoksen hyväksyminen ja valvonta. Pykälän viittausta 5 §:ään muutettaisiin siten, että viittaus kattaisi myös lisättävän 2 momentin.

7 §. Valvovat viranomaiset. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että valvontaviranomaisen toimivaltuuden perusteita tarkennetaan. Valvontaviranomainen valvoisi jalometallituotteista annetun lain noudattamisen lisäksi myös jalometallituotteista annetun asetuksen ja jalometallisopimuksen noudattamista.

8 §. Valvontaviranomaisen oikeudet. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin valvontaviranomaiselle kaksi uutta oikeutta.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin 3 kohta, jonka mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus saada leimanäytteitä nimileiman haltijalta tai hakijalta ja tarkastuslaitokselta. Leimanäytteellä tarkoitettaisiin muuhun kuin tarkastettavaan jalometallituotteeseen lyötyä leimaa. Leimanäyte voisi olla esimerkiksi erilliseen metallilaataan lyöty leima.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin 4 kohta, jonka mukaan valvontaviranomaisella on tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus tehdä tarvittavia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa tarkastuksessa noudettaisiin ilman nimenomaista säännöstäkin hallintolain (434/2003) 39 §:ää, jonka mukaan viranomaisen on muun muassa ilmoitettava tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, ellei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteuttamista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on myös muun muassa kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä, mikäli tämä on mahdollista. Tarkastus on myös suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Myös muutoin hallintolaista ilmenevät hyvän hallinnon periaatteet tulevat sovellettavaksi.

9 §. Virka-apu. Pykälässä säädettäisiin poliisin ja Tullin valvontaviranomaiselle antamasta virka-avusta tämän lain täytäntöönpanon noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon Virka-apu, koska se kuvaa paremmin pykälän sisältöä. Pykälän termi tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi. Pykälästä poistettaisiin tarpeettomana maininta jalometallituotteen tuonnista maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta.

10 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 1-kohdan maininta tulliviranomaisesta muutettaisiin muotoon Tulli.

11 §. Vaatimusten vastainen tuote. Pykälän 3 kohtaa muutettaisiin siten, että talouden toimija voidaan velvoittaa korvaamaan tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset edellyttäen, että tuotteen vaatimustenvastaisuus on merkittävä. Edellytyksenä ei enää olisi, että valvontaviranomainen soveltaa pykälän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai vaatimusta.

12 §. Uhkasakko ja teettämisuhka. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus uhkasakkolakiin päivitetäisiin. Pykälän 2 momentti päällekkäisenä sääntelynä kumottaisiin, koska uhkasakkolaissa on vastaava säännös. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että viittaus kumottavaan 2 momenttiin poistettaisiin ja viittaus kumottuun verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annettuun lakiin korvattaisiin viittauksella verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007).

15 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 kohdan termi tulliviranomainen muutettaisiin Tulliksi. Pykälän 2 kohdan Suomea sitovan kansainvälinen sopimus –termi muutettaisiin jalometallisopimukseksi.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

8.1. Asetuksenantovaltuudet

Jalometallituotteista annetun lain 1 §:n 3 momentin, 3 §:n 2 momentin, 4 §:n 4 momentin, 5 §:n, 6 §:n 1 ja 2 momentin sekä 18 §:n 1 momentin nojalla on annettu valtioneuvoston asetus jalometallituotteista. Asetuksella säädetään tarkemmin soveltamisalasta ja jalometallituotteiden vaatimuksista, leimoista sekä tarkastuksesta ja varmentamisesta. Lisäksi asetuksella säädetään tarkastuslaitosten hyväksymisessä sovellettavat menettelyt ja vaatimukset sekä toimintaan liittyviä rajoituksia ja velvoitteita tarkastuslaitoksille ja valvontaviranomaiselle.

Jalometallituotelain asetuksenantovaltuuksiin ei tehtäisi muutoksia.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulisi voimaan 1.5.2026.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lakiehdotuksen 8 §:ssä ehdotetaan, että valvontaviranomaisella olisi tämän lain valvomiseksi oikeus tehdä tarvittavia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Säännöksellä ei puututa kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin, minkä vuoksi säännöstä ei ole tarpeen arvioida perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatun kotirauhan suojan kannalta.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä säädetään Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välisestä toimivallan jaosta. Ehdotettu sääntely koskee jalometallien valmistusta ja leimausta sekä jalometallia sisältävien esineiden kauppaa, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 20 kohdan mukaan kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Edellä esitetyistä syistä lakiehdotus täyttää perustuslain asettamat vaatimukset ja laki voidaan säätää tavallisessa säätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jalometallituotteista annetun lain (1029/2000) 2 §:n 1, 2 ja 6 kohta,
3 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 1 ja 4 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1
momentti, 9 §, 10 §:n 1 kohta, 11 §:n 3 kohta, 12 § ja 15 §,
sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 kohta ja 3 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 977/2008, 2 §:n 2
kohta laissa 154/2005 ja 15 § osaksi laissa 696/2018, ja
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 154/2005, 977/2008 ja 1275/2010, uusi
1 a ja 7 kohta, 3 §:ään sellaisena kuin se on osaksi laissa 977/2008, uusi 3 ja 4 momentti, lakiin
uusi 4 a–d pykälä sekä 5 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *jalometallilla* puhdasta platinaa, kultaa, palladiumia ja hopeaa; platina on jaloain jalometalli ja seuraavina ovat kultaa, palladium ja hopeaa;
 - 1 a) *metallilla* muuta metallia kuin jalometallia;
 - 2) *jalometallituotteella* kokonaan tai osittain jalometalleista tai jalometallien ja muiden metallien seoksista valmistettua esinettä, joka täyttää 3 §:n vaatimukset;
- 6) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä;
- 7) *jalometallisopimuksella* jalometallituotteiden tarkastuksesta ja leimauksesta Wienissä 15 päivänä marraskuuta 1972 tehtyä yleissopimusta (SopS 17/1975).

3 §

Vaatimukset

Jalometallituotteena saa markkinoille saattaa ja myydä vain tuotteita, jotka on valmistettu vähintään:

- 3) 500 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävästä platinaseoksesta;

Kun markkinoille saatetaan tai myydään tuote, joka sisältää jalometallia, sitä voidaan kutsua jalometallituotteeksi, platinaksi, kullaksi, palladiumiksi tai hopeaksi vain, jos se täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

Markkinoille saatettaessa tai myytäessä tuotteita, jotka eivät täytä 1 momentin vaatimuksia, voidaan todeta, että tuote sisältää platinaa, kultaa, palladiumia tai hopeaa. Samalla on todettava selvästi, että jalometallipitoisuus on alhaisempi kuin jalometallituotteessa.

4 §

Leimat ja vastuu

Jalometallituotteessa käytettäviä leimoja ovat tarkastus-, CCM-, nimi-, pitoisuus-, vuosi- ja paikkakuntaleima.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset leimoja koskevista vaatimuksista, muista sallituista merkinnöistä ja paikkakuntaleimojen hyväksymisestä.

4 a §

Nimileiman hakeminen ja rekisteröinti

Valvontaviranomainen voi hakemuksesta rekisteröidä nimileiman, jos nimileima täyttää tämän lain nojalla annetussa asetuksessa säädetyt edellytykset. Nimileima rekisteröidään kerrallaan kolmen vuoden määräajaksi. Hakemukseen on sisällytettävä:

- 1) ehdotettu nimileima;
- 2) nimileiman rekisteröintiä hakeva toiminnanharjoittaja;
- 3) kaupparekisterin ote tai vastaavat tiedot varmennettuna;
- 4) yhteysenkilöiden yhteystiedot.

Hakemuksen tekijän on valvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava muutkin tiedot, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arvioimiseksi.

4 b §

Nimileimarekisteri ja rekisteriin merkittävät tiedot

Valvontaviranomainen pitää hyväksymistään nimileimoista rekisteriä (*nimileimarekisteri*).

Nimileimarekisteriin merkitään:

- 1) nimileima ja sen voimassaolotiedot;
- 2) nimileiman rekisteröineen toiminnanharjoittajan nimi, yritys- tai yhteisötunnus sekä yhteystiedot ja osoite;
- 3) yhteysenkilöiden nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero.

4 c §

Muutoksista ilmoittaminen ja rekisteröinnin uusiminen

Nimileiman haltijan on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle annettujen rekisteritietojen olennaisista muutoksista sekä haettava rekisteröinnin uusimista ennen määräajan päättymistä, jolloin rekisteröintiä jatketaan edelleen kolmen vuoden määräajaksi.

Rekisteröinnin voimassaolo päättyy kolmen vuoden määräajan päättyessä, jollei rekisteröintiä uusita.

4 d §

Nimileiman palauttaminen rekisteriin

Nimileiman haltija voi hakea valvontaviranomaiselta nimileiman palauttamista rekisteriin vuoden kuluessa rekisteröinnin päättymisestä. Tieto rekisteröinnin päättymisestä voidaan antaa tavallisena tiedonantona nimileimarekisteriin merkitylle yhteysenkilölle.

Valvontaviranomainen arvioi rekisteröinnin edellytysten täyttymisen ja jatkaa rekisteröinnin voimassaoloa kolmella vuodella, jos rekisteröinnin edellytykset täyttyvät. Sen estämättä, mitä

tämän lain nojalla annetussa asetuksessa säädetään rekisteröinnin edellytyksistä, nimileimarekisteriin voidaan palauttaa myös nimileima, joka ei täytä nimileiman palauttamisajankohtana sovellettavia vaatimuksia.

5 §

Tuotteiden tarkastus ja varmentaminen

Jalometallituotteelle jalometallisopimuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisuus voidaan osoittaa tarkastuslaitoksen tekemillä tarkastuksilla ja varmentaa CCM-leimalla jalometallisopimuksen mukaisesti.

6 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen ja valvonta

Valvontaviranomainen hyväksyy tarkastuslaitoksen suorittamaan 5 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

7 §

Valvovat viranomaiset

Valvontaviranomainen valvoo tämän lain, sen nojalla annetun asetuksen ja jalometallisopimuksen noudattamista.

8 §

Valvontaviranomaisen oikeudet

Valvontaviranomaisella on tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus:

- 1) päästä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin;
- 2) saada tarpeellisia näytteitä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistajalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastojalta sekä tarkastuslaitokselta;
- 3) saada leimanäytteitä nimileiman haltijalta tai hakijalta sekä tarkastuslaitokselta;
- 4) tehdä tarvittavia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

9 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisella on oikeus tämän lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi saada pyynnöstä poliisilta ja Tullilta virka-apua.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus saada:

1) Tullilta maahantuonnissa Euroopan talousalueen ulkopuolelta jalometallituotteen maahantuojaan nimi sekä jalometallituotteiden lajia, määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja;

11 §

Vaatimusten vastainen tuote

Jos valvonnassa todetaan, että jalometallituote ei täytä 3 tai 4 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomaisella on oikeus:

3) velvoittaa talouden toimija korvaamaan tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset, jos tuotteen vaatimustenvastaisuus on merkittävä.

12 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa, vaatimusta tai velvoitetta uhkasakolla tai teettämisuhalla. Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Edellä 11 §:n 3 kohdassa tarkoitetut kulut ovat suoraan ulosottokelpoiset. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

15 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain noudattamisen valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen, yhteisön ja säätiön taloudellisesta asemasta, liikesalaisuudesta sekä yksityisen henkilökohtaisista oloista saa luovuttaa:

- 1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille sekä Tullille rikoksen selvittämiseksi;
- 2) jalometallisopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2026.

Jos jalometallituote on leimattu ja saatettu markkinoille tai asetettu myyntiin ennen tämän lain voimaantuloa, tuotteisiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa valvontaviranomaisessa vireillä ollut nimileiman hakemista, hyväksymistä tai rekisteröintiä koskeva asia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 4.12.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Työministeri Matias Marttinen

Laki

jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jalometallituotteista annetun lain (1029/2000) 2 §:n 1, 2 ja 6 kohta,
3 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 1 ja 4 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1
momentti, 9 §, 10 §:n 1 kohta, 11 §:n 3 kohta, 12 § ja 15 §,
sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 kohta ja 3 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 977/2008, 2 §:n 2
kohta laissa 154/2005 ja 15 § osaksi laissa 696/2018, ja
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 154/2005, 977/2008 ja 1275/2010, uusi
1 a ja 7 kohta, 3 §:ään sellaisena kuin se on osaksi laissa 977/2008, uusi 3 ja 4 momentti, lakiin
uusi 4 a–d pykälä sekä 5 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *jalometallilla* puhdasta kultaa, hopeaa, platinaa ja palladiumia;

(lisätään uusi 1 a kohta)

2) *jalometallituotteella* kokonaan tai osittain jalometalleista tai jalometallien seoksista valmistettua esinettä;

6) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä.

(lisätään uusi 7 kohta)

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *jalometallilla* puhdasta platinaa, kultaa, palladiumia ja hopeaa; platina on jaloain jalometalli ja seuraavina ovat kultaa, palladium ja hopea;

1 a) *metallilla* muuta metallia kuin jalometallia;

2) *jalometallituotteella* kokonaan tai osittain jalometalleista tai jalometallien ja muiden metallien seoksista valmistettua esinettä, joka täyttää 3 §:n vaatimukset;

6) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä;

7) *jalometallisopimuksella* jalometallituotteiden tarkastuksesta ja leimauksesta Wienissä 15 päivänä marraskuuta 1972 tehtyä yleissopimusta (SopS 17/1975).

3 §

Vaatimukset

Jalometallituotteena saa markkinoille saattaa ja myydä vain tuotteita, jotka on valmistettu vähintään:

3) 850 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävästä platinaseoksesta;

(lisätään uudet 3 & 4 momentit)

4 §

Leimat ja vastuu

Jalometallituotteessa käytettäviä leimoja ovat tarkastus-, nimi-, pitoisuus-, vuosi- ja paikkakuntaleima.

Leimoista, niiden hyväksymisestä ja rekisteröinnistä sekä muista sallituista merkinnöistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa.

(lisätään uusi 4 a §)

Vaatimukset

Jalometallituotteena saa markkinoille saattaa ja myydä vain tuotteita, jotka on valmistettu vähintään:

3) 500 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävästä platinaseoksesta;

Kun markkinoille saatetaan tai myydään tuote, joka sisältää jalometallia, sitä voidaan kutsua jalometallituotteeksi, platinaksi, kullaksi, palladiumiksi tai hopeaksi vain, jos se täyttää I momentissa asetetut vaatimukset.

Markkinoille saatettaessa tai myytäessä tuotteita, jotka eivät täytä I momentin vaatimuksia, voidaan todeta, että tuote sisältää platinaa, kultaa, palladiumia tai hopeaa. Samalla on todettava selvästi, että jalometallipitoisuus on alhaisempi kuin jalometallituotteessa.

4 §

Leimat ja vastuu

Jalometallituotteessa käytettäviä leimoja ovat tarkastus-, CCM-, nimi-, pitoisuus-, vuosi- ja paikkakuntaleima.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset leimoja koskevista vaatimuksista, muista sallituista merkinnöistä ja paikkakuntaleimojen hyväksymisestä.

4 a §

Nimileiman hakeminen ja rekisteröinti

Valvontaviranomainen voi hakemuksesta rekisteröidä nimileiman, jos nimileima täyttää tämän lain nojalla annetussa asetuksessa säädetyt edellytykset. Nimileima rekisteröidään kerrallaan kolmen vuoden määräajaksi. Hakemukseen on sisällytettävä:

1) ehdotettu nimileima;

2) nimileiman rekisteröintiä hakeva toiminnanharjoittaja;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) kaupparekisterin ote tai vastaavat tiedot varmennettuna;

4) yhteysenkilöiden yhteystiedot.

Hakemuksen tekijän on valvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava muutkin tiedot, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arvioimiseksi.

(lisätään uusi 4 b §)

4 b §

Nimileimarekisteri ja rekisteriin merkittävät tiedot

Valvontaviranomainen pitää hyväksymistään nimileimoista rekisteriä (**nimileimarekisteri**).

Nimileimarekisteriin merkitään:

1) nimileima ja sen voimassaolotiedot;

2) nimileiman rekisteröineen toiminnanharjoittajan nimi, yritys- tai yhteisötunnus sekä yhteystiedot ja osoite;

3) yhteysenkilöiden nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero.

(lisätään uusi 4 c §)

4 c §

Muutoksista ilmoittaminen ja rekisteröinnin uusiminen

Nimileiman haltijan on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle annettujen rekisteritietojen olennaisista muutoksista sekä haettava rekisteröinnin uusimista ennen määräajan päättymistä, jolloin rekisteröintiä jatketaan edelleen kolmen vuoden määräajaksi.

Rekisteröinnin voimassaolo päättyy kolmen vuoden määräajan päättyessä, jollei rekisteröintiä uusita.

(lisätään uusi 4 d §)

4 d §

Nimileiman palauttaminen rekisteriin

Nimileiman haltija voi hakea valvontaviranomaiselta nimileiman palauttamista rekisteriin vuoden kuluessa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

rekisteröinnin päättymisestä. Tieto rekisteröinnin päättymisestä voidaan antaa tavallisena tiedonantona nimileimarekisteriin merkitylle yhteyshenkilölle.

Valvontaviranomainen arvioi rekisteröinnin edellytysten täyttymisen ja jatkaa rekisteröinnin voimassaoloa kolmella vuodella, jos rekisteröinnin edellytykset täyttyvät. Sen estämättä, mitä tämän lain nojalla annetussa asetuksessa säädetään rekisteröinnin edellytyksistä, nimileimarekisteriin voidaan palauttaa myös nimileima, joka ei täytä nimileiman palauttamisajankohtana sovellettavia vaatimuksia.

5 §

Tuotteiden tarkastus ja varmentaminen

(lisätään uusi 2 momentti)

5 §

Tuotteiden tarkastus ja varmentaminen

Jalometallituotteelle jalometallisopimuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisuus voidaan osoittaa tarkastuslaitoksen tekemillä tarkastuksilla ja varmentaa CCM-leimalla jalometallisopimuksen mukaisesti.

6 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen ja valvonta

Valvontaviranomainen hyväksyy tarkastuslaitoksen suorittamaan 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

6 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen ja valvonta

Valvontaviranomainen hyväksyy tarkastuslaitoksen suorittamaan 5 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

7 §

Valvovat viranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo valvontaviranomainen.

7 §

Valvovat viranomaiset

Valvontaviranomainen valvoo tämän lain, sen nojalla annetun asetuksen ja jalometallisopimuksen noudattamista.

8 §

8 §

Valvontaviranomaisen oikeudet

Valvontaviranomaisen oikeudet

Valvontaviranomaisella on tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus:

- 1) päästä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin;
- 2) saada tarpeellisia näytteitä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistajalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastojalta sekä tarkastuslaitokselta.

(lisätään uusi 3 ja 4 kohta)

Valvontaviranomaisella on tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus:

- 1) päästä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin;
- 2) saada tarpeellisia näytteitä jalometallituotteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistajalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastojalta sekä tarkastuslaitokselta;
- 3) saada leimanäytteitä nimileiman haltijalta tai hakijalta sekä tarkastuslaitokselta;
- 4) tehdä tarvittavia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

9 §

Viranomaisten yhteistyö

Poliisin tulee tarvittaessa antaa virka-apua valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. Sama koskee tulliviranomaista, jos jalometallituote tuodaan maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus saada:

- 1) tulliviranomaiselta maahantuonnissa Euroopan talousalueen ulkopuolelta jalometallituotteen maahantuojan nimi sekä jalometallituotteiden lajia, määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja;

11 §

9 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisella on oikeus tämän lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi saada pyynnöstä poliisilta ja Tullilta virka-apua.

10 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus saada:

- 1) *Tullilta* maahantuonnissa Euroopan talousalueen ulkopuolelta jalometallituotteen maahantuojan nimi sekä jalometallituotteiden lajia, määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja;

11 §

Vaatimusten vastainen tuote

Vaatimusten vastainen tuote

Jos valvonnassa todetaan, että jalometallituote ei täytä 3 tai 4 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomaisella on oikeus:

Jos valvonnassa todetaan, että jalometallituote ei täytä 3 tai 4 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomaisella on oikeus:

3) velvoittaa vastuullinen taho korvaamaan tuotteen käypä hinta sekä tarkastuksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kulut, jos valvontaviranomainen soveltaa 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai vaatimusta.

3) *velvoittaa talouden toimija korvaamaan tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset, jos tuotteen vaatimustenvastaisuus on merkittävä.*

12 §

12 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Uhkasakko ja teettämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa, vaatimusta tai velvoitetta uhkasakolla tai teettämisuhalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (113/1990) säädetään.

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa, vaatimusta tai velvoitetta uhkasakolla tai teettämisuhalla. *Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).*

Teettäen suoritettun toimenpiteen kustannukset maksetaan ennakoon valtionvaroista.

Edellä 11 §:n 3 kohdassa tarkoitettut kulut ovat suoraan ulosottokelpoiset. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Edellä 2 momentissa tarkoitettut kustannukset sekä 11 §:n 3 kohdassa tarkoitettut kulut saadaan periä asianomaiselta ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

15 §

15 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain noudattamisen valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen, yhteisön ja säätiön taloudellisesta asemasta, liikesalaisuudesta sekä yksityisen henkilökohtaisista oloista saa luovuttaa:

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tämän lain noudattamisen valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen, yhteisön ja säätiön taloudellisesta asemasta, liikesalaisuudesta sekä yksityisen henkilökohtaisista oloista saa luovuttaa:

1) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;

1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille sekä *Tullille* rikoksen selvittämiseksi;

Voimassa oleva laki

2) Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

Ehdotus

2) *jalometallisopimuksessa* tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2026.

Jos jalometallituote on leimattu ja saatettu markkinoille tai asetettu myyntiin ennen tämän lain voimaantuloa, tuotteisiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa valvontaviranomaisessa vireillä ollut nimileiman hakemista, hyväksymistä tai rekisteröintiä koskeva asia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä
